

Художні та фольклорні
твори Китаю
в царині українських перекладів
(збірник учнівсько-студентських перекладів)

Державний заклад
«Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
Факультет іноземних мов
Кафедра східних мов

**Художні та фольклорні
твори Китаю
в царині українських перекладів**
(збірник учнівсько-студентських перекладів)

Старобільськ – Полтава

2021

УДК 821.581+801.81

«Художні та фольклорні твори Китаю в царині українських перекладів»: збірник учнівсько-студентських перекладів/
Упорядники: О.О. Корінська, Н.В. Федічева, – Полтава: ДЗ
„ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2021. – 92 с.

У збірник увійшли переклади художніх творів Китаю та творів фольклору народів світу, перекладених на китайську мову. Збірник призначений для учнів та студентів, які вивчають китайську мову.

Переклади друкуються в авторській редакції
За достовірність наведених фактичних даних, цитат, власних імен,
географічних назв та інших відомостей відповідають автори.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О.О. Корінська**, викладач кафедри теорії та практики перекладу; **Н.В. Федічева**, канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри східних мов

Відповідальні редактори – **О. О. Козуб**, викладач кафедри східних мов; **М.Т. Мірзоян**, вчитель китайської мови Наукового ліцею №3 Полтавської міської ради; **І.М. Гринь**, директор Наукового ліцею №3 Полтавської міської ради

Члени редакційної колегії:

Н.В. Федічева, канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»;

О. О. Корінська, викладач; **О. О. Козуб**, викладач;

М.Т. Мірзоян, вчитель китайської мови Наукового ліцею №3 Полтавської міської ради.

©Автори публікацій, 2021

© ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2021

ЗМІСТ

Передмова.....	7
Поняття про переклад творів літературного жанру з китайської мови.....	8
朱自清 Чжу Цзицін.....	13
《匆匆》 Cōngcōng.....	14
Переклад уривку літературного твору.....	15
Переклад: Януш Даяна.....	15
Переклад: Денисова Діана.....	15
Переклад: Колотій Олександра.....	15
Особливості перекладу віршів із китайської мови на українську.....	16
王维 WángWéi Ван Вей.....	24
《梅花》 Méi Hūá.....	25
Переклад: Януш Даяна.....	26
Переклад: Денисова Діана.....	26
Переклад: Колотій Олександра.....	26
张文胜 Zháng Wénshéng Чжан Веньшен.....	27
Переклад: Денисова Діана.....	28
白居易 Báijū yì Бо Цзюи -і.....	29
Переклад: Дьомкіна Єва.....	30
顧夔 Gū Xiōng Гу Сюн.....	31

Переклад: Ржана Аліна.....	32
陆游 Lù Yóu, Лу Ю.....	33
Переклад: Калтишев Кирило.....	34
《剑门道中遇微雨》.....	35
Переклад: Мірзоян Маргарита.....	36
柳宗元 Liǔ ZōngYuán Лю Цзун'юань.....	37
Переклад: Гузіченко Олена.....	38
李白 LǐBái Лі Бо.....	39
Переклад: Холоденко Вікторія.....	40
Особливості перекладу пісень.....	41
Особливості перекладу казок..	42
《渔夫和金鱼的故事》.....	46
«Казка про рибака і золоту рибку».....	48
Переклад: Денисова Діана.....	48
《老乌龟和小鸟》.....	50
Переклад: Жуйкова Олена.....	52
《狼和七只小羊》.....	54
Переклад казки «Вовк і семеро козенят».....	55
Переклад: Януш Даяна.....	55
Поняття про підрядник (підрядковий переклад).....	57
Творчість Лю Шахе.....	60
Вірш 《理想》.....	64
Підрядковий переклад віршу 《理想》.....	67

Переклад: Януш Даяна.....	67
Переклади віршу 《理想》	73
Переклад: Колотій Олександра.....	73
Переклад: Януш Даяна.....	77
Переклад: Ржана Аліна, Дьомкіна Єва.....	80
Відомості про авторів.....	83
Список використаних джерел.....	88

ПЕРЕДМОВА

Збірник учнівсько-студентських перекладів «Художні та фольклорні твори Китаю в царині українських перекладів» був виданий завдяки спільній праці кафедри східних мов Державного Закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» та вчителів китайської мови Наукового лицю №3 Полтавської міської ради.

У збірник увійшли теоретичні відомості про переклади літературних творів з китайської мови на українську та переклади художніх творів Китаю та творів фольклору народів світу.

Основною метою видання є поглиблення знань студентів вищих навчальних закладів та учнів закладів загальної середньої освіти, які вивчають китайську мову, як іноземну, про переклади різних форм літературних творів з китайської на рідну мову.

Зараз в нашій країні багато людей цікавляться китайською літературою і тому простір для розвитку у сфері перекладу літературних творів з китайської на українську мову у юних китаїстів України досить великий.

Редколегія збірника

Поняття про переклад творів літературного жанру з китайської мови

Китайська мова – це мова, що стає популярнішою із кожним днем. Ні для кого не є секретом, що на сьогоднішній день, кількість людей, що розмовляють китайською, є більшою за один мільярд – це приблизно шоста частина усього населення планети. Проте китайська мова була та залишається на сьогоднішній день однією із найскладніших через її не просту мовну систему та наявність безлічі ієрогліфів, через що і сам переклад із китайської мови є досить не простим явищем, та має свої відмінні особливості.

Переклад – це особливий вид духовної діяльності людини, який направлений на мовне посередництво, тобто на подолання бар'єрів у людському спілкуванні, що пов'язані з мовною різноманітністю.

На нашу думку, визначення, котре найбільш повно відображає всю специфіку перекладу належить М. К. Гарбовському. У його розумінні «переклад – це суспільна функція комунікативного посередництва між людьми, які користуються різними мовними системами, що реалізується у ході психофізичної діяльності

білінгва у відображенні дійсності на основі його індивідуальних особливостей інтерпретатора, який здійснює перехід від однієї семіотичної системи до іншої з метою еквівалентної, тобто максимально повної, але завжди часткової передачі системи сенсів, що полягає у вихідному повідомленні від одного комуніканта до іншого» [3, с. 216].

Спираючись на роботи відомих учених – перекладознавців і лінгвістів В. Н. Комісарова, А. В. Федорова, Г. Гачечіладзе [4; 5] та інших, можна виділити основні характерні риси, що притаманні перекладу творів літературного жанру:

1. Точність. Перекладач мусить донести до читача найбільш повно всі ідеї, що були виражені автором. При цьому необхідно зберегти не лише основні положення, а ще й нюанси та відтінки висловлювання. У той же час, перекладач не повинен нічого додавати від себе, доповнювати чи роз'яснити автора, інакше це було б нічим іншим, як спотворенням тексту оригіналу.

2. Стислість. Перекладач не повинен бути багатослівним, йому варто висловлювати свої думки максимально стисло та лаконічно.

3. Ясність. У той же час, лаконічність і стислість мови перекладу не повинні шкодити ясності вираження думки та легкості її розуміння. Потрібно уникати важких для розуміння неоднозначних оборотів.

4. Літературність. Переклад повинен повністю відповідати загальноприйнятним літературним нормам [1, с. 51 – 52].

Доцільно також зупинитися на задачах перекладу творів літературного жанру. Теоретично, можна виокремити три основні задачі літературного перекладу:

- по-перше, познайомити читачів із творчістю письменника, твори якого вони самі прочитати не можуть, через незнання тієї мови, якою ці твори написані;
- по-друге, ознайомити читача з особливостями культури іншого народу, показати своєрідність цієї культури;
- по-третє, просто ознайомити читача зі змістом літературного твору [5].

Переклад творів літературного жанру із китайської мови на українську – це процес надзвичайно складний. Дані складнощі викликають не стільки лінгвістичні особливості двох мов, скільки особливості

китайської картини світу, різниця у ментальності, образі мислення. Усі перелічені фактори підвищують вимоги до перекладача, до рівня його професійної компетентності, фонових знань, розуміння соціокультурної дійсності тощо.

Займаючись перекладом китайських ієрогліфів, обов'язково варто враховувати специфіку літературного тексту. Крім того, потрібно враховувати й певну реакцію читача. Вплив на нього може бути емоційним, тому у тексті перекладу варто точно передати не лише смисл, а й почуття.

Як і у будь-якій мові, складність для перекладу із китайської представляють фразеологізми, прислів'я та приказки, котрі частіше за все основані на використанні імен легендарних персонажів. При виконанні перекладу також варто враховувати, що китайська фраза, порівняно із українською, є перевернутою. Відповідно до цього, і переклад китайської фрази варто виконувати з кінця.

У силу своєрідності елементів письма китайська класична писемність має і свій, відмінний від розмовної мови граматичний і стилістичний лад. Характерними ознаками класичної писемності є: лаконічність і

ритмічність речень; відсутня пунктуація заміщається строгими штампами в побудові фраз; певна частина ієрогліфів, так звані «порожні ієрогліфи», має значення службових граматичних знаків [5].

Особливістю стилю китайської художньої літератури є також використання слів-натяків, що вибрані зі значного запасу літературної вченості і є зрозумілими тільки тоді, коли читачеві в точності відомо, звідки взято дане слово або вираз, що стоїть попереду і позаду нього.

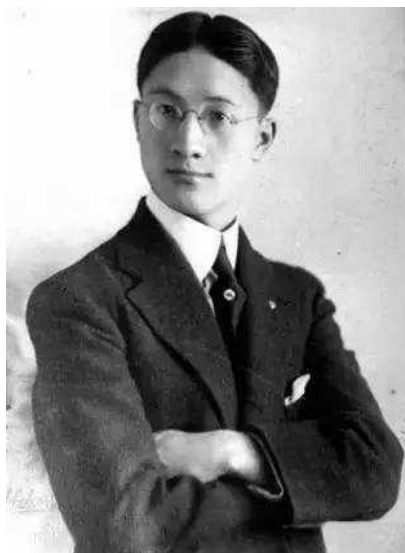
Складність перекладу викликає ще і той факт, що існує різниця між традиційним та спрощеним написанням ієрогліфів. Перший варіант використовується у Гонконзі, на Тайвані та в Макао, а другий – у материковому Китаї. При цьому, за роки ізольованого один від одного розвитку у даних варіантах мови виробилися й інші відмінності, які також необхідно враховувати під час перекладу [9].

Розглянемо тепер більш детально, як відбувається процес перекладу китайської поезії, пісень та казок українською мовою.

朱自清 Zhū Zìqīng Чжу Цзицін

Чжу Цзицін —
китайський письменник-
прозаїк, поет, вчений.

Поет-романтик,
автор книг "безсюжетної
прози" (саньвень),
багатьох теоретичних
робіт з китайської
класичної та сучасної
поезій.

《匆匆》 Cōngcōng

燕子去了，
有再来的时候；
杨柳枯了，有再青的时候；
桃花谢了，有再开的时候。
但是，聪明的，你告诉我，
我们的日子为什么一去不复返呢？
——是有人偷了他们罢：那是谁？又藏在何处呢？
是他们自己逃走了罢：现在又到了哪里呢？

Переклад уривку літературного твору

Переклад: Януш Даяна

Ластівки відлітають, часом знову повертаються;
Верби засихають, часом знову квітують;
Квіти персика в'януть, часом знову зацвітають.

Переклад: Денисова Діана

Ластівки вже відлетіли у вирій,
Та весною вони знову повернуться.
Верби давно вже стали сухими,
Та колись і вони відновляться.
Цвітіння персика вже зав'яло,
Але згодом він знову цвістиме,
Квіточки знову розпустяться
І все навколо зазеленіє.

Переклад: Колотій Олександра

Ластівка відлетіла, прийде час і вона повернеться знову
Верба висохнула, у свій час вона знову зазеленіє
Персик відцвів, знову він почне цвісти з часом.

Особливості перекладу віршів із китайської мови на українську

Поезія займає особливе місце в історії Китаю. Китайська поезія є однією із найдревніших національних поетичних традицій у світі. Її прийнято поділяти на два періоди: традиційна поезія та розвинута поезія. Традиційна китайська поезія відома протягом трьох тисячоліть. Що стосується розвинутої поезії, то вона з'явилася лише у XX столітті та ґрунтується на західній традиції.

Сучасна китайська поезія, як правило, не наслідує встановлені зразки та суворі правила. Після Руху 4 травня поезія була «революціонізована». У той час автори пробували використовувати різноманітні стилі, наближені до розмовної мови байхуа.

Переклад поезії значно відрізняється від багатьох видів перекладу. Це пов'язано із тим, що виконання перекладів поетичних творів вимагає значної майстерності та тісного зв'язку із мовленнєвою творчістю. Перекладачу необхідно володіти особливим відчуттям стилю, а також істинним поетичним

талантом. Виділяються наступні труднощі перекладу поетичних текстів:

1. Збереження національної своєрідності.
2. Збереження духу та часу твору.
3. Вибір між точністю та красою перекладу

[6].

Перша проблема полягає у тому, що кожен вірш передає конкретну дійсність, котра пов'язана із життям конкретного народу, мова якого є основою для втілення образів. Вирішити дану проблему можна лише шляхом збереження органічної єдності змісту та форми, які обумовлені національністю.

Що стосується збереження духу часу, то необхідно передати стилістику того періоду, у якому був написаний вірш. Так як фактор часу накладає певний відбиток на вірш, то він повинен бути відображений у перекладі. Основна складність полягає у тому, що переклад віршу повинен відповідати запитам сучасного читача, однак «осучаснювати» оригінал ні у якому разі не можна. Також необхідно передати атмосферу минулого, щоб читач міг її відчувати, однак при цьому не повинно бути надмірної архаїзації.

Відносно проблеми вибору між точністю та красою перекладу можна відзначити той факт, що під час виконання перекладу перед перекладачем стоїть складне питання: чи повинен бути переклад більш точним, чи ж варто зробити його більш природним за звучанням. Така трудність викликана тим, що переклад – це відображення художньої дійсності оригіналу, тому він повинен відтворювати форму та зміст оригіналу у їх єдності.

Існує декілька видів перекладу віршованих творів:

1. Прозовий переклад поезії. Даний спосіб є найбільш простим. Він характеризується тим, що у кінцевому результаті виходить прозовий твір, який максимально є наближеним до змісту оригіналу. Завданням прозового перекладу є розкриття ідеї оригіналу, а також передача усіх літературних прийомів. Проте такий переклад не має рими, ритму та розбиття на рядки. Так, наприклад вірш Вана Цзясиня «Проводжаю сина в Америку» перекладають наступним чином:

«从中国东海海, 到到国西海海

中间隔隔一隔梦幻幻海幻;

是是么自揪住住幻住?»

«Від східного берега Китаю до західного берега Америки, між собою їх розділяє туманний океан. Що схопило моє серце?»

2. Поетичний переклад віршів – це переклад, який володіє усіма властивостями віршованого тексту, окрім рими, тобто так званий білий вірш. Так, наприклад Я. В. Шекера у своїй статті наводить такий переклад віршу Су Ши «Небо в турачах»:

*«林断山明竹隐墙。乱蝉衰草小池塘。翻空白鸟时时见，
照水红蕖细细香».*

*«村舍外，古城旁，杖藜徐步转斜阳。殷勤昨夜三更雨，
又得浮生一日凉».*

*«Де ліс кінчається й гора світліє –
Бамбукова оселя ген притаєна;
Одна поперед одною цикади,
Навколо озера травиця зав'ядає.
Птахи білясті у повітрі линуть –
То заховались, то помітно їх.*

*Я знаю: лотоси в воді червоні
Ледь чутні аромати розливають.
За хатою в селі, край городища
(тепер там самотньо проживаю),
З ліановим ціпком іду
Поволі, а сонце вже на захід повертає.
Глибокі думи уночі учора,
Опісля півночі розлився дощ,
І знову по життю пливати я мушу –
аж поки дні холодні не настануть» [12, с. 185].*

3. Віршований переклад – це створення поетичного тексту, який відповідає оригіналу за змістом, формою та художніми властивостями. Даний вид перекладу використовує усі елементи поетичного твору, включаючи риму. Розглядаючи варіанти віршованого перекладу китайської поезії, Я. В. Шекера наводить переклад віршу Су Ши «Небожитель біля річки»:

*«夜饮东坡醒复醉，归来仿佛三更。家童鼻息已雷鸣。
敲门都不应，倚杖听江声».*

*«长恨此身非我有，何时忘却营营。夜阑风静縠纹平。
小舟从此逝，江海寄余生».*

«На східнім схилі тив я в ніч – протверезів і знов сп'янів.

Вже третя варта ніби й стала – ноги приволік.

Хлопчина-служка, наче грім, сопе носищем – так, як звик;

«Тук-тук!» – постукав я у двері. Без одвіту.

Звук річки слухаю, зіпершись на патик.

Яка печаль: цим тілом я не володію вже чомусь...

Коли ж за грішми й славою не гнатимусь довіку?

Минає ніч, затихли вітер, брижі на воді без ліку.

Тепер загубиться моє мале човенце –

Я присвячу своє життя морям і рікам» [12, с. 189].

Сьогодні китайська поезія вивчена та перекладена достатньо повно. І у зв'язку із тим, що вона володіє жанровим та стилістичним різноманіттям, перекладач може обирати, яким способом виконувати переклад. Проте існує цілий ряд речей, котрі ні у якому разі не можна робити під час перекладу. Так, для китайської поезії – це чергування тонів. В українській мові немає музичного наголосу, тому варто замінювати китайську побудову віршу на український літературний

тонічний вірш. Інші особливості китайських поетичних творів, котрі не мають точних відповідностей в українській мові, можуть перекладатися приблизно, завдяки субтитрам, які виконують аналогічну роль.

Відрізняються і самі рими китайської та української поезії. У китайських віршах римуються лише фінали, які можуть складатися із дифтонгів та трифтонгів. В українській мові рима, що закінчується лише на голосну літеру, звучить доволі бідно, тому доводиться застосовувати звичне українське римування.

Також китайські односкладові слова складають вірш, що відрізняється невеликою довжиною. Проте під час перекладу українською мовою потрібно збільшувати кількість складів у рядку вдвічі або навіть втричі.

Отже, можна зробити висновки про те, що переклад поезії – це справжній вид мистецтва, оволодіти яким дійсно дуже складно. Кожен перекладач може обирати сам, яким способом йому зручно перекладати вірші, проте віршований переклад є найбільш професійним видом перекладу поезії, так як він передає не лише думку, але й форму твору, проте іноді перекладачам доводиться жертвувати деякими мовленнєвими зворотами або ж вносити у переклад

щось своє. Тим не менш, до сьогодні так і не виробилося чіткого визначення, який саме переклад є ідеальним.

王维 Wáng Wéi Ван Вей

Ван Вей — китайський поет, живописець, каліграф, музикант. Поряд з Лі Бо і Ду Фу є представником китайської поезії епохи Тан. Ван Вей разом з Лі Сінем, Гао Ші, Чень Сенем і Ван Чанлінем були чотирма творцями пасторальної поезії в стародавньому Китаї. Усіх разом їх називали Ван-Лі-Гао-Чень.

Крім того, вірші, написані Ван Веєм на буддійські теми вважали настільки видатними, що його також називали «Поетом Буддою».

《梅花》 Méi Huā

已见寒梅发，复闻啼鸟声。

Yǐ jiàn hánméi fā, fù wén tí niǎo shēng.

心心视春草，畏向玉阶生

Xīnxīn shì chūncǎo, wèi xiàng yù jiē shēng.

Переклад: Януш Даяна

Квіти сливи

Побачивши зимову сливу
і знову чуючи пташиний спів,
Побачивши у своєму серці весняну траву,
боячись повернутися обличчям до нефриту.

Переклад: Денисова Діана

Квіти сливи

Я бачив цвітіння сливових дерев весною,
Чув знову десь пташині голоси...
Душа моя спостерігала за цією красою,
За цим дивовижним етапом-народженням першої
весняної трави.

Переклад: Колотій Олександра

Квіти сливи

Скромні квіти сливи вже помічали звуки повернення
співучих птахів,
Душевна весняна трава боялася споглядати у напрямок
незнайомих нефритових сходів.

《夏日》

长夏江村风日清，
檐牙燕雀已生成。
蝶衣腰粉花枝午，
蛛网添丝屋角晴。
落落疏帘邀月影，
嘈嘈虚枕纳溪声。
久斑两鬓如霜雪，
直欲樵渔过此生。

Переклад: Денисова Діана

Літній день

Цим довгим літом, в селі біля річки
Пейзаж дивовижний і небо чисте.
З самого ранку під стріхою хати
Вже кричать ластівок малі пташенята.
Прекрасний метелик під сонцем літає,
На квітучі гілки час від часу сідає.
Павук в'є своє павутиння до ночі,
Нитку до нитки складати охочий.
Вночі сяйво місяця крізь штори проходить,
Струмок до подушки нічні звуки доносить.
Моя борода ніби снігом покрилася,
Волосся на іній перетворилося.
Старий, мене час обдарував сивиною,
Та я іще вік прожити готовий.
Бути дроворубом чи рибакком – неважливо,
Адже моє бажання відверте й правдиве.

《詠懷》

盡日松下坐
有時池畔行
行立與坐臥
中懷淡無營
不覺流年過
亦任白髮生
不為世所薄
安得遂閒情

Переклад: Дьомкіна Єва

Почуття

Під сосною кожен день сиджу
Часом берегом ріки ходжу
Чи ходжу й стою, чи сиджу й лежу
В серці вже нічого не хочу
Непомітно промайнули ті роки
А волосся сідиною вкрилось
Як не відвернеться світ від тебе весь,
Як плануєш ледарства блага отримать?

《訴鍾情》

永夜拋人何處去

絕來音

香閣掩眉斂月將沈

爭忍不相尋

怨孤衾

換我心為你心

始知相憶深

Переклад: Ржана Аліна

Скаржачись на закоханість

Де залишила ти мене вночі нескінченної?

Не знайти мені відповідь на це питання
потривоживши спокій любовний, насупивши брови,
місяць зайде і прийде знов

Хіба можу я стерпіти пошуки наших розмов?

Сумую, що під ковдрою без тебе самотньо

Серце моє змінити б на твоє незворотно
щоб дізналася ти, наскільки часто я мрію о тобі

《示儿》

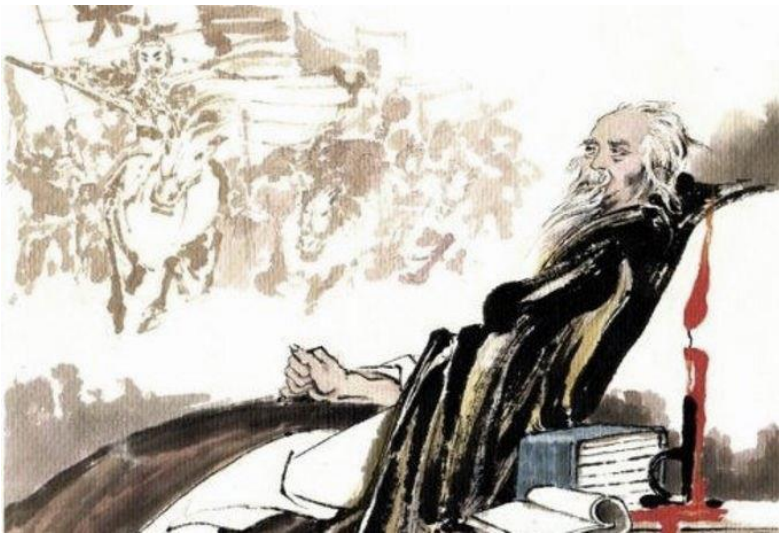
死去元知万事空，
但悲不见九州同。
王师北定中原日，
家祭无忘告乃翁。

Переклад: Калтишев Кирило

Лист до сина

І після смерті наступає порожнеча
Я лиш шкодую, не застав з'єднання
Коли рівнини підкорять собі війська
Ти згадуючи все, згадай на мить про батька

《剑门道中遇微雨》

衣上征尘杂酒痕，
远游无处不消魂。
此身合是诗人未？
细雨骑驴入剑门。

Переклад: Мірзоян Маргарита

**По дорозі в Цзяньмень я потрапив під невеликий
дощ**

Весь одяг був в пилу та вині

Адже в подорожі немає часу задля суму

Чи таким я повинен бути?

Під мороссю на віслюку я заїзжав в Цзяньмень

《江雪》

千山鸟飞绝，
万径人踪灭。
孤舟蓑笠翁，
独钓寒江雪

Переклад: Гузіченко Олена

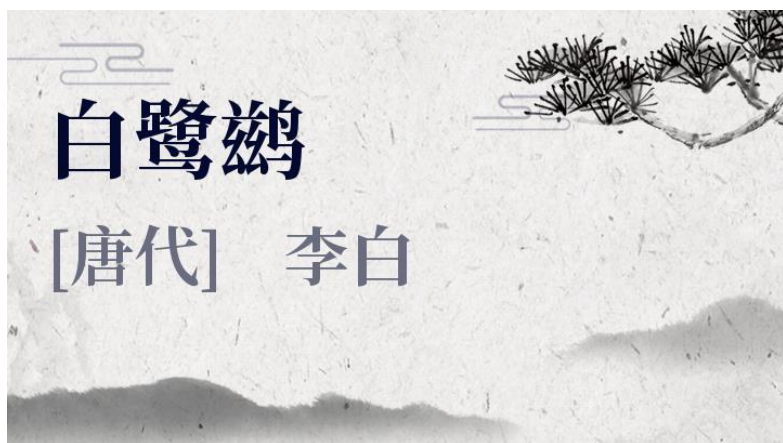
Сніг над Цзяном

Зникли польоти птахів,
Що летіли вдалину,
Десять тисяч троп
Пустують без людського впливу
Самотній човен,
Старець в бамбуковій шляпі,
Приречений самотнім вудити
На студеній річці біля своєї хати

《白鷺鷥》

白鷺下秋水
孤飛如墜霜
心閒且未去
獨立沙洲傍

Переклад: Холоденко Вікторія

Біла чапля

Чапля під осінньою водою

Самотньо летить, як мороз

Душою спокійна, відлітати не поспішає

На піщаний острів прямує сама

Особливості перекладу пісень

Питання щодо перекладу пісень із китайської мови на українську є на сьогодні, на жаль, досить умовним. Я. В. Шекера у своїй статті «До питання перекладу китайських народних пісень у контексті їх порівняння з українськими» пише про те, що «мова китайських пісень мало відрізняється від мови китайської поезії» [11, с. 1], тому пісні доцільно перекладати за правилами перекладу віршів (у більшості випадків, використовуючи саме віршований переклад). Автор наводить для прикладу переклад уривку пісні юефу «Плач про сивини»:

«淒淒復淒淒， 嫁娶不須啼».

«Печаль іде за сумом, іде убрид,

Як вийшла заміж – плакати не слід» [11, с. 3].

Особливості перекладу казок

Як відомо, казка – це епічний жанр усної народної творчості, здебільшого прозова усна розповідь про видумані події у фольклорній традиції різних народів світу. Казки виконують культурно-етнічну функцію, доносять до свого читача історичний досвід того чи іншого народу, його традиції, атрибутику. У зв'язку із цим, перед перекладачем таких творів стоїть особлива тема – передати їх історичний та/або етнічний колорит. Це стосується і китайських казок, для яких є характерним ряд специфічних рис.

Так, китайські казки, як правило гостро соціальні. Їх головний герой – хлопчик або молодий чоловік. Він – представник бідного класу із тяжкою долею, у який відображене нелегке життя бідноти. При цьому він має позитивні риси характеру та може мати рідкісний дар, наприклад дивовижний розум або якийсь талант, а також володіє чарівним предметом, який допомагає йому здійснювати добрі справи. Антагоністами головного героя у китайських казках зазвичай виступають імператор та поміщики, злі, жадібні та досить недалекої [13].

Більшість китайських казок закінчується тим, що головний герой віддаляється від усього світу. Такий фінал пояснюється впливом даосизму та оцінюється представниками китайської культури як щасливий. Яскравою та унікальною рисою китайських казок є наявність у них національної символіки. У текстах цього жанру часто згадуються старовинні китайські побутові предмети, специфічні рослини чи тварини, які мають загальнокультурне значення.

Відомий китайський письменник та перекладач Лінь Юйтан сформував три принципи досягнення достовірності перекладу як китайської казки, так і усіх літературних творів взагалі:

1. Принцип правдивості: перекладач повинен розуміти значення кожного слова оригіналу, проте їх точне відтворення може бути незрозумілим для представників культури мови перекладу, тому не усі слова доцільно перекладати.

2. Принцип грамотності: перекладач повинен передавати не лише смисл, але й дух оригіналу.

3. Принцип краси: неможливо досягти абсолютної точності перекладу через те, що у кожному

творі існує краса звучання, краса смислу, краса духу та краса форми викладу [14].

Про це писав і відомий російський лінгвіст та перекладач В. Н. Комісаров [5], котрий увів поняття еквівалентність, описав процес перекладу, визначив основні види перекладацьких трансформацій.

Так, І. І. Базік, аналізуючи переклад китайськокомовних казок англійською та українською мовою, визначив наступні види перекладацьких операцій: транскрибування (транслітерацію), калькування, опущення, додавання слів, контекстуальні заміни, генералізація, конкретизація, пошук лексичного відповідника, антонімічний переклад, модуляція, цілісне перетворення, описовий переклад, членування речення, перестановки, функціональна заміна [2, с. 24 – 25].

Наприклад, під час перекладу словосполучення «*仙女*» як «свята діва» було використано операцію пошуку відповідника. А перекладаючи слово-реалію, пов'язану із національною кухнею Китаю «*饼子*», що дослівно перекладається як «коржик з кукурудзяної муки овальної форми» (українською було відтворено просто як «коржик»), застосували трансформацію

опущення слів. А реалію «男耕女织» (чоловіки пашують, а жінки ткуть) в українською варіанті було перекладено за допомогою описового перекладу наступним чином: «Щодня Пастух працював на полі, а Ткаля у будинку ткала полотно і займалася господарством». Ім'я головного героя казки «Казковий пензлик» 马良 (Ma Liang) перекладається як Ма Лян, тобто, як бачимо, у цьому випадку застосовувалася трансформація транслітерації.

Таким чином, можна зробити висновок, що китайські казки передаються українською мовою за допомогою різноманітних перекладацьких трансформацій. Проте дана тема потребує подальшого вивчення та доопрацювання, так як інтерес до китайського фольклору із кожним роком неухильно зростає через популяризацію китайської мови та культури у всьому світі.

《渔夫和金鱼的故事》

亚历山大·谢尔盖耶维奇·普希金

很久很久以前，在大海边住着一位老渔夫和他的老太婆，他们住在一间很破旧的茅屋里，每天老渔夫出门打鱼，老太婆在家纺纱搓线。有一天，老渔夫向大海撒下网，等他把网拿上来一看，发现里面有一条美丽的金鱼。这时，这条金鱼忽然开口说话了。老爷爷，请你把我放走吧。我本来是一位王子，被巫婆施了魔法才变成金鱼的。只要您能把我放回去，你要什么我都会给你。老渔夫忙把金鱼放回了大海，说道，你自由自在的游吧。我什么也不要。金鱼说：谢谢你，你真是个好心人。以后，你有什么要求，就到这海边，对着大海喊三声金鱼，我就会来帮助你。说完，金鱼转过身，游向了大海的深处。

晚上，老渔夫空着手回到了家，向老太婆说起了遇见金鱼的事。谁知，老太

婆刚听完就嚷了起来，你这个笨蛋，为什么不向金鱼要东西。你看看我们这个木盆破成了什么样子了，快去，向金鱼要个新木盆来。老渔夫只好向蔚蓝色的大海走去，他站在海边呼唤着金鱼。金鱼向他游了过来，问，你要什么呀，老爷爷。老渔夫不好意思的说，我的老太婆想要一个新的木盆。金鱼说，好的，你回去吧，她会有一个新木盆的。

Переклад: Денисова Діана

Казка про рибака і золоту рибку

Давно-давно біля моря жив старий рибалка зі своєю старою жінкою. Вони жили у старій, пошарпаній хатинці. Щодня старий рибалка виходив ловити рибу, а старенька вдома пряла нитки. Одного разу старий рибалка кинув сітку в море. Почекавши, подивився в сітку і знайшов всередині прекрасну золоту рибку. У цей момент золота рибка раптом заговорила.

– Татусю, будь ласка, звільни мене! Я був господарем, та став золотою рибкою через чаклунство відьми. Якщо ти мене відпустиш, я дам тобі все, що ти хочеш.

Старий рибалка поспіхом повернув золоту рибку назад у море та сказав:

– Ти можеш вільно плисти. Я нічого не хочу.

Золота рибка сказала:

– Дякую тобі, ти така добра людина. У майбутньому, якщо у тебе будуть якісь потреби, вирушай на цей пляж і позви біля моря золоту рибку. Я прийду и допоможу тобі.

Золота рибка повернулася і поплила у глибину моря.

Увечері старий рибалка повернувся додому з порожніми руками і розповів старій жінці про зустріч із золотою рибкою. Вислухавши, старенька раптом закричала: «Дурень! Чому ти нічого не попросив у

золотої рибки? Чи ти не бачиш,яке старе та поламане наше корито? Йди,швидше! Попроси у золотої рибки нове корито!»

Старому рибалці довелося йти до синього моря. Він стояв на березі і звав золоту рибку. Золота рибка підпливла до рибалки і запитала в нього: «Чого ти хочеш, татусю?»

Старий рибалка збентежено сказав: «Моя старенька хоче нове корито»

Золота рибка сказала: добре, ти повертайся назад, та буде у неї нове корито.

《老乌龟和小鸟》

芦苇丛里有一个小池塘。阳光照下来，芦苇和池水就被染上了蜜一样的颜色。

这是一个安静的地方。

“这是我的池塘。”老乌龟总是这样想。他已经在这儿住了好久好久了。

每天，老乌龟早早地起床，嚼一点儿草根，喝一点儿池水，然后就开始睡午觉。

“叽哩哩，叽哩哩……”有一天，老乌龟忽然被一种声音吵醒了。他睁开眼睛，看见池塘边站着一只小鸟。

“叽哩哩，叽哩哩……”小鸟一边唱，一边洗澡。“哗啦，哗啦！”水珠朝四下溅开来，平静的池水被搅碎了。

“我不喜欢听歌，太吵了……”老乌龟想。

可从此，快活的小鸟天天都来到小池边，唱一会儿歌，洗个澡。她的歌声总是把老乌龟从睡梦中唤醒。

“唉，这里的安静没有了……”老乌龟很不高兴。

“叽哩哩，叽哩哩……”小鸟不停地唱。

“唉……”老乌龟忍不住叹了一口气。

“呀！”小鸟吓了一跳，发现了老乌龟！

“我，我吵您了吗？”小鸟红着脸说。

“是啊，我是很喜欢安静的……”

“真对不起，我不是有意的。”小鸟拍拍翅膀，飞走了。

芦苇静静的，池塘静静的。

“这才是我的池塘……”老乌龟想。

老乌龟又睡了长长的一觉。醒来的时候，他觉得这一觉睡得有些不舒服。他嚼了一点儿草根，喝了一点儿池水，还是没有精神。

“真怪呀，这是怎么回事呢？”老乌龟想了又想，“噢，原来是我今天没有听到小鸟的歌声呀！我已经习惯了呀……”老乌龟轻轻地摇了摇头。

“小鸟什么时候会再来呢？”

Переклад: Жуйкова Олена

Стара черепаха і птах

В очеретах був невеликий ставок. Коли світило сонце, очерет і вода в ньому забарвлювалися в колір меду. Це було дійсно тихе місце.

"Це мій ставок", - завжди так думала стара черепаха. Вона жила тут з давніх-давен.

Кожного дня стара черепаха прокидалась рано-вранці, пережувувала коріння трави, випивала трохи води зі ставка, і після всього знов починала дрімати.

Одного разу стару черепаху раптово розбудив спів, – "цінь-цвірінь, цінь-цвірінь...". Відкривши очі вона побачила пташку, що сиділа біля ставка.

"Цінь-цвірінь, цінь-цвірінь...", - співала пташка, приймаючи ванну. "Вау, вау!", - спокійна вода зі ставку розлеталася бризками у сторони.

"Я не люблю слухати пісні, занадто шумно ...", - подумала стара черепаха.

Але з того часу щасливі пташки кожен день прилітали до маленького ставка, співали дитячі пісні та купалися. Їх спів постійно пробуджував стару черепаху від сну.

Ех, давно тут не було тиші...", - стара черепаха була дуже засмучена.

" Цінь-цвірінь, цінь-цвірінь...", - продовжували співати птахи.

«Ох ...», - стара черепаха не могла втриматися від зітхання.

"Ой!", - закричала шокована пташка, побачивши черепаху! "Я...я тобі заважала?», - спитала маленька, почервонівши.

"Так, мені подобається тиша ...", - промовила черепаха.

"Мені дуже шкода, я не хотіла тебе образити", - птаха поплескала крилами і полетіла.

Тиша розтягнулась по очерету та ставку.

"Це мій ставок ...", - подумала стара черепаха, і дуже міцно заснула. Однак, коли стара прокинулася, їй стало трохи незручно дрімати. Вона пожувала коріння трави і випила трохи води зі ставку, але в неї все ще не було енергії.

"Дивно! Що відбувається?", - запитала себе стара черепаха і зрозуміла: "О, я сьогодні не чула співу птахів! Я звикла до нього ...»

Стара черепаха подумала і повільно хитаючи головою, промовила: "Коли знову прилетять пташки?»

《狼和七只小羊》

羊妈妈和七只小羊住在大森林里。有一天，羊妈妈要出门，她对孩子们说：“你们一定要把门锁好，小心坏人进来！”

羊妈妈走后，一只大灰狼来到了小羊家，他想吃掉七只小羊。于是，他装成羊妈妈的样子，骗小羊们开门。看到大灰狼，小羊们吓得四处逃跑，可惜都被凶猛的大灰狼吞进了肚子，只有躲在大钟里的羊小弟没有被吃掉。

羊妈妈终于回来了，看到屋里乱糟糟的，孩子们全都不见了，她非常着急。这时候，羊小弟哭着从大钟里跑出来，把发生的一切告诉了妈妈。

羊妈妈和羊小弟发现大灰狼正在大树下睡觉，而那些被吃掉的小羊正在他滚圆的肚子里动来动去。

羊妈妈赶紧剪开大灰狼的肚子，救出了六个孩子。接着，又在狼肚子里放了许多大石头。

大灰狼醒来后，觉得非常口渴，想到河边去喝水。可是，肚子里的石头实在太重了，他刚走到河边，就一头栽进河里淹死了。

Переклад: Януш Даяна

Вовк і семеро козенят

Мама-коза і семеро козенят жили у великому лісі. Одного разу мамі потрібно було вийти з дому і вона сказала козенятам: «Вам обов'язково потрібно замкнути двері. Будьте обережні, щоб негідник не зайшов до Вас».

Після того, як мама-коза пішла, великий сірий вовк прийшов до дому козенят. Він хотів з'їсти сімох козенят. Саме тому він прикинувся мамою козенят і обманюючи їх змусив відкрити двері.

Побачивши великого сірого вовка, козенята злякалися і кинулися тікати. На жаль їх усіх проковтнув жорстокий вовк, і тільки одному козеняті вдалось сховатися у великому годиннику і він не був з'їденим злим вовком.

Мама козенят нарешті повернулася і побачила, що в кімнаті панує безлад, а з дітей нікого не має. Вона дуже захвилювалася. У цей момент козеня вибігло з годинника. Він розповів мамі про все, що сталося. Мама-коза і козеня знайшли великого сірого вовка що спав під великим деревом, а з'їдені козенята якраз поралися в його повному округлому животі.

Мама-поспішно розрізала живіт великому сірому вовку і врятувала шістьох козенят. Після цього вона поклала в живіт йому багато великих каменів. Великий сірий вовк, прокинувшись, відчув сильну спрагу і пішов до річки. Але камені в животі були надто важкі, і як тільки він підійшов до річки, то відразу ж з головою вниз впав у воду і потонув.

Поняття про підрядник

(підрядковий переклад)

Підрядковий переклад досить часто супроводжується довгими поясненнями та використовується як чорновий для наступного художнього перекладу. Підрядковий переклад у такому разі обирається через те, що він допомагає максимально точно передати сенс та своєрідність авторського стилю.

Особливо корисним та зручним підрядковий переклад виявляється під час перекладу поезії. Проте, нажаль, при такому виді перекладу художні особливості тексту, такі як рима, ритм тощо, зазвичай не зберігаються.

Відповідно до перекладознавчого словника Л. Л. Нелюбіна, підрядник – це «дослівний переклад поетичного тексту із дотриманням основних лексико-граматичних норм мови перекладу, що виконує функцію ознайомлення читача зі змістом оригіналу» [7, с. 156]. Такий переклад широко використовується як інструмент лінгвістичного опису, та в ідеалі має відтворювати усі слова оригіналу у тій же послідовності та формах.

Н. Є. Ніконова наводить три види підрядкового перекладу:

- перший тип являє реципієнту іншомовний поетичний текст, який повністю його заміщає;
- другий – слугує посередником і мірилом точності при оцінці декількох варіантів художнього перекладу;
- третій тип не призначений для широкої публіки, та виконується, як правило, для конкретного перекладача і слугує йому опорою [8, с. 188].

Дослідниця пише, що чим вужчою є цільова аудиторія підрядника, тим він менш естетичний, більш герметичний для пересічного читача.

Такий переклад пропонує своєму читачеві рефлексію над текстом, змушує поглянути на естетично цілісний текст аналітично і відсилає до різних змістовних площин. Сьогоднішня популярність підрядника пов'язана, по-перше, із особливістю його поетики. По-друге, підрядник є сучасною та надзвичайно актуальною формою міжкультурної та внутрішньокультурної комунікації.

Підрядник займає особливе місце в літературному процесі, він завжди є експериментальним

та не є художнім текстом, але завжди є літературним фактом. Тому визначення і подальше вивчення підрядкового перекладу видається цікавою і актуальною задачею перекладознавства, лінгвістики та літературознавства.

Творчість Лю Шахе

Лю Шахе народився 11 листопада 1931 року в повіті Цзіньтан провінції Сичуань. Справжнє ім'я Лю Шахе 流沙河 – Юй Сюньтань 余勋坦 [10, с. 118].

Два ієрогліфи в його псевдонімі Лю Ша «流沙» означають «сипучі піски». Вони взяті з класичної книги «Шаншу. Юй Гун», де є такі рядки: «На сході до моря, на заході до сипучих пісків». Оскільки ім'я та прізвище в Китаї зазвичай складаються з трьох ієрогліфів, він додав до свого псевдоніму ієрогліф 河 (ріка). Із дитинства захоплювався класичною літературою.

Лю Шахе є автором прози, поезії, поетики, есе, перекладів художньої літератури, наукових монографій. Він умів переконувати. Його вірш «Ідеал» «理想» включено до підручників мови та літератури для середньої школи.

Його поезія не обтяжена пристрастями, силою уяви і романтичними фарбами. Через спокійний,

тверезий стиль його називають видатним автором «поезії розуму». Природно, і «розум», і «почуття» у нього в злагоді створюють поетичний образ. Наведемо для прикладу один із його віршів «Лоза», котрий відтворений українською мовою за допомогою підрядкового перекладу українським перекладачем В. Урусовим:

«藤

他纠缠着丁香，往上爬，爬，爬……终

于把花挂上树梢。丁香被缠死了，砍作

柴烧了。他倒在地上，喘着气，窥视着

另一株树...»

«Лоза

Вона облітає бузок і вгору повзе, повзе, повзе...

Зрештою, на дереві загинуть всі квіти. Бузок, обвитий лозою, помре, його порубають на дрова, сплять. Лоза на землю впаде і, важко дихаючи, придивиться до іншого дерева».

Дуже популярним віршом, який він написав у 1982 році, є вірш «Цей цвіркун» «就是那 – 只蟋蟀». Під

Його пером «цвіркун» став носієм культурної традиції. Перестрибнувши через протоку з материка, цей цвіркун опинився в тайбейському подвір'ї і співає щонаочі. За глибокої думки Лю Шахе спів цвіркуна від «Шицзіна» звучить до поезії династії Сун, від рідної провінції Сичуань до Тайваню.

Такі люди як Лю Шахе володіють великою життєвою силою, не піддаються зовнішньому тиску, не втрачають віру в себе перед лицем складних обставин. Китайські поети про Лю Шахе говорять наступне: «За його пензлем сліднують дракони і змії». Він є відомим як у самому Китаї, так і за кордоном.

Його цикл віршів «Дев'ять наспівів зі старого саду» створений у роки «культурної революції». Автору через опис дрібниць повсякденного життя вдається створити історію трагедій китайського народу. З гіркою іронією в голосі поет оповідає про біль і страждання людини в умовах мінливого суспільства [10, с. 118 – 119].

Лю Шахе у своїй творчості розкопував культурну традицію. Він не просто зберіг давні вишукані почуття, а ретельно записував свідоцтва історії, більше зосереджуючись на спокійному самоаналізі. У

сьогоднішньому світі культури Лю Шахе відомий як літератор, який відрізняється незалежністю суджень і принциповістю, глибоким проникненням і якимось теплим сяйвом.

У багатьох своїх творах поет захоплюється душевною силою простих людей, які співчують одне одному, знаходять слова співчуття, діляться душевним теплом у найскладніших обставинах («Жебрак», «Сусід Фан», «Наша сім'я»). Короткі вірші Лю Шахе за своєю формою часто нагадують древні ші та ци, для яких характерні проста манера викладу, тепла задушевна інтонація, щирі та гумористичні образи [10, с. 119].

Помер китайський поет та письменник 23 листопада 2019 року.

理想

理想是石，敲出星星之火；

理想是火，点燃熄灭的灯；

理想是灯，照亮夜行的路；

理想是路，引你走到黎明。\\

饥寒的年代里，理想是温饱；

温饱的年代里，理想是文明。

离乱的年代里，理想是安定。

安定的年代里，理想是繁荣。\\

理想如珍珠，一颗缀连着一颗，

贯古今，串未来，莹莹光无尽。

美丽的珍珠链，历史的脊梁骨，

古照今，今照来，先辈照子孙。\\

理想是罗盘，给船舶导引方向；

理想是船舶，载着你出海远行。

但理想有时候又是海天相吻的弧线，

可望不可即，折磨着你那进取的心。\\

理想使你微笑地观察着生活；

理想使你倔强地反抗着命运。

理想使你忘记鬓发早白；

理想使你头白仍然天真。\\

理想是闹钟，敲碎你的黄金梦；

理想是肥皂，洗濯你的自私心。

理想既是一种获得，

理想又是一种牺牲。\\

理想如果给你带来荣誉，

那只不过是它的副产品，

而更多的是带来被误解的寂寥，

寂寥里的欢笑，欢笑里的酸辛。\\

理想使忠厚者常遭不幸；

理想使不幸者绝处逢生。

平凡的人因有理想而伟大；

有理想者就是一个“大写的人”。\\

世界上总有人抛弃了理想，

理想却从来不抛弃任何人。

给罪人新生，理想是还魂的仙草；
唤浪子回头，理想是慈爱的母亲。\\

理想被玷污了，不必怨恨，
那是妖魔在考验你的坚贞；
理想被扒窃了，不必哭泣，
快去找回来，以后要当心！\\

英雄失去理想，蜕作庸人，
可厌地夸耀着当年的功勋；
庸人失去理想，碌碌终生，
可笑地诅咒着眼前的环境。\\

理想开花，桃李要结甜果；
理想抽芽，榆杨会有浓阴。

请乘理想之马，挥鞭从此起程，
路上春色正好，天上太阳正晴。

Підрядковий переклад: Януш Даяна

理想 是 石，敲出 星星之火；
Ідеальний, є, камінь, витягувати, іскра вогню;

理想 是 火，点燃 熄灭 的 灯；
Ідеальний, є, вогонь, загорітися, гаснуть, службова частина, лампа;

理想 是 灯，照亮 夜行 的 路；
Ідеальний, є, лампа, висвітлювати, пересуватися вночі, службова частина, вулиця;

理想 是 路，引 你 走到 黎明。
Ідеальний, є, вулиця, тягти, ти, дійти, світанок.

饥寒 的 年代 里，理想 是 温饱；
Голод і холод, службова частина, епоха, всередині, ідеальний, є, в теплі і ситості;

温饱 的 年代 里，理想 是 文明。
В теплі і ситості, службова частина, епоха, всередині, ідеальний, є, культура.

离乱 的 年代 里，理想 是 安定。
Смута, службова частина, епоха, всередині, ідеальний, є, ставати стійким.

安定 的 年代 里，理想 是 繁荣。
Ставати стійким, службова частина, епоха, всередині, ідеальний, є, розвиватися.

理想 如 珍珠，一颗 缀连 着 一颗，

Ідеальний, зразок, перлина, один, зернятко, об'єднати,
підряд, один, зернятко,

贯古今，串未来，莹莹光无尽。
Стародавній, зв'язувати, майбутнє, блискучий,
нескінченний.

美丽的珍珠链，历史的脊梁骨，
Гарний, службова частина, перлове намисто, історія,
службова частина, хребет,

古照今，今照来，先辈照子孙。
Стародавній, світити, зараз, стародавній, світити,
повертатися, попередники, бронзове дзеркало,
потомство.

理想是罗盘，给船舶导引方向；
Ідеальний, є, компас, давати, судно, вести за собою,
направлення;

理想是船舶，载着你出海远行。
Ідеальний, є, судно, вантажиться, ти, виходити в море,
відправлятися.

但理想有时候 又是海天相吻的
弧线，
Проте, ідеальний, часом, знову, Хайтянь, цілуватися,
службова частина, дуга,

可望不可即，折磨着你那进取的心。
Можна тільки мріяти, труднощі, випрошувати, ти, той,
прагнути вперед, службова частина, серце.

理想使你微笑地观察着生活；

Ідеальний, заставляти, ти, усмішка, земля, спостерігати,
народитися, життя;

理想使你倔强地反抗着命运。

Ідеальний, заставлять, ти, завзятий, великі багаті землі,
протівитися, віддавати наказ, доля.

理想使你忘记鬓发早白；

Ідеальний, заставлять, ти, забувати, волосся на скронях,
ранок, білий;

理想使你头白仍然天真。

Ідеальний, заставлять, ти, сіда голова, все ще, чистота.

理想是闹钟，敲碎你的黄金梦；

Ідеальний, є, будильник, розбитися щент, ти, службова
частина, золото, сон;

理想是肥皂，洗濯你的自私心。

Ідеальний, є, мило, змивати, ти, службова частина,
егоїзм.

理想既是一种获得，

Ідеальний, оскільки, своєрідний, отримати,

理想又是一种牺牲。

Ідеальний, также, своєрідний, жертва.

理想如果你带来荣誉，

Ідеальний, якби насправді, давать, ти, нести с собою,
слава,

那只不过是它的副产品，

Той, всього-навсього, є, другий, службова частина,
побічний продукт,

而 更多 的 是 带来 被 误解 的 寂寥,
І, більше, дуже багато, нести з собою, страждати, не
розуміти, службова частина, окремих,

寂寥 里 的 欢笑, 欢笑 里 的 酸辛。
Окремих, всередині, службова частина, веселих,
веселих, всередині, службова частина, горе.

理想 使 忠厚 者 常 遭不幸;
Ідеальний, заставляють, щирий, той хто, часто,
потрапляти в біду;

理想 使 不幸 者 绝处逢生。
Ідеальний, заставляють, нещасний, той хто, знайти вихід з
глухого кута.

平凡 的 人 因 有理想 而 伟大;
Звичайний, службова частина, людина, причина, мати
ідеал, і, величезний

有理想 者 就是 一个 “大写 的 人”。
Мати ідеал, той хто, це і є, одна штука, писати з великої
літери, службова частина, людина.

世界上 总 有 人 抛弃 了 理想,
В цілому світі, рано чи пізно, дехто, відкине, положе,
ідеальний,

理想 却 从来 不 抛弃 任何人。
Ідеальний, проте, ніколи не, відкине, кого завгодно.

给 罪人 新生，理想 是 还魂 的 仙草；
Давати, грішник, новий, ідеальний, є, воскрес, службова
частина, зерновка бобова;

唤 浪子回头，理想 是 慈爱 的 母亲。
Звати, повернення блудного сина, ідеальний, є, любити,
службова частина, матір.

理想 被 玷污 了，不必 怨恨，
Ідеальний, страждати, минулий час, не обов'язково,
ворожнеча,

那是 妖魔 在 考验 你 的 坚贞；
Аякже, нечиста сила, в, випробовувати, ти, службова
частина, твердий та чистий;

理想 被 扒窃 了，不必 哭泣，
Ідеальний, страждати, красти, минулий час, не
обов'язково, тихо плакати,

快去 找回来，以后 要当 心！
Іди швидше, найти знову, пізніше, бути, бути
обережним!

英雄 失去 理想，蜕 作 庸人，
Герой, загубити, ідеальний, линяти, робити, проста
людина,

可厌 地 夸耀 着 当年 的 功勋；
Огидний, земля, вихвалитися, час який показує
тривалість дії, в той же рік, службова частина, заслуга

庸人 失去 理想，碌碌 终生，
Проста людина, втрачати, ідеальний, яркий, до кінця
життя,

可笑 地 诅咒 着眼 前 的 环境。
Смішний, земля, проклинати, приділяти увагу, перед
очима, службова частина, положення.

理想 开花，桃李 要结 甜果；
Ідеальний, розквітати, персики і сливи, домовлятися,
солодкий плід;

理想 抽芽，榆 杨 会有 浓 阴。
Ідеальний, проростати, в'яз приземкуватий, тополя,
вміти, мати, густий, тінь.

请 乘 理想 之 马，挥鞭 从此 起程，
Просити, сідати на, ідеальний, присвійна частина, кінь,
махати батоном, з цього разу, відправитися в дорогу,

路上 春色 正好，天上 太阳 正 晴。
На дорозі, весняний пейзаж, як раз, небо, сонячне
світло, прямий, ясна погода.

Переклад: Колотій Олександра

Ідеал

Ідеалом є вогонь, що змушує горіти згаслу лампу

Ідеалом є лампа, що освітлить твій шлях дорогою вночі

Ідеалом є дорога, що приведе тебе до світанку.

У холоді та голоді епохи, ідеалом є тепло та ситість

В теплі та ситості епохи, ідеалом є цивілізація

В смутну епоху, ідеалом є стабільність

В стабільну епоху, ідеалом є процвітання.

Ідеал також нагадує перли, що прикрашають одна одну, камінчик за камінчиком.

Невичерпне сяйво майбутнього та прийдешнього, йде лише через минуле та сьогодні.

Історичний скелет нагадує перлове намисто : старі нині сяють, бо минулі покоління завжди будуть відображатися в нащадках.

Ідеалом є компас, що веде за собою корабель у правильну сторону

Ідеалом є корабель, що виходить у море та відправляється у далекий шлях

Але ідеали - це часом дуга поцілунку між морем та небом.

Безнадія катує ваше заповзятливе серце

Ідеал змушує вас посміхатися впродовж життя

Ідеал змушує вас вперто чинити опір долі

Ідеал змушує вас забути про те, як псується їжа

Ідеал змушує вашу сиву голову почуватися безтурботно та наївно.

Ідеалом є будильник, що зруйнує твій золотий сон про мрії

Ідеалом є мило, яке змиє твій егоїзм

Ідеал - нагорода, але ідеал і жертва.

Якщо ідеал приносить тобі честь, то вона лише його побічний продукт.

Та більше – це може принести неправильну зрозумілість, самотність..

Радість - у самотності, самотність - у радості.

Ідеали часто змушують страждати правдивих,

Ідеали змушують нещасного врятуватись від горя.

Прості люди також мають свої ідеали

«Столична людина», вважається ідеальною людиною.

В світі хтось обов'язково покине свій ідеал, але ідеал не покине будь-кого.

Дайте грішнику відродитись, і його ідеалом стане
оживша свята земля.

Ідеалом є мати, що звертається до її блудного сина.

Ідеал може бути заплямованим, але не потрібно
обурюватись.

Це демон, що перевіряє вашу непохитність.

Не плачте, якщо хтось вкраде ваш ідеал

Поспішайте на його пошук, та будьте обережні.

Герої втрачають свої ідеали, та стають посередніми.

Огідно спостерігати як вихваляються люди, але при
тому це їхні заслуги.

Дурні втрачають яскраві ідеали назавжди

Смішно, коли вони проклинають за це людей довкола.

Ідеал квітне як плід персика чи сливи,

Ідеал проростає як густий в'яз чи темна тополя.

Прошу, осідлай свій ідеал як коня, та бий його батогом

З цього часу ти відправився в дорогу.

По дорозі ти побачиш весняні пейзажі, а на небі буде
для тебе сяяти сонце.

Переклад: Януш Даяна

Ідеал

Ідеал - це камінь, що вибиває іскру вогню;

Ідеал - це вогонь, що запалює згаслу лампу;

Ідеал - це лампа, що освітлює дорогу вночі;

В епоху голоду та холоду, ідеал - це їжа та одяг;

В епоху їжі та одягу, ідеал - це культура.

В епоху хаосу, ідеал - це стабільність;

В епоху стабільності, ідеал - це процвітання.

Ідеал схожий на перли, перлина до перлини,

Через минуле нанизує майбутнє, нескінченно сяючи.

Гарний перловий ланцюжок, хребет історії,

Давнє - це сьогодні, сьогодні - це майбутнє, предки
- це потомство.

Ідеал - це компас, що дає напрямок кораблю;

Ідеал - це корабель, який відправить тебе у море.

Проте часом ідеал - це лінія горизонту моря і неба,

Надія поза межами видимості, що мучає твоє завзяте
серце.

Ідеал змусить тебе спостерігати за життям з посмішкою;

Ідеал змусить тебе протистояти долі.

Ідеал змусить тебе, що скроні рано біліють;

Ідеал змусить тебе сивого бути все ще наївним.

Ідеал - це будильник, який порушує твій золотий сон;

Ідеал - це мило, що змиває твій егоїзм.

Ідеал - це придбання,

Ідеал - це і жертва.

Ідеал, який приносить тобі славу,

Це всього-на всього є побічний продукт,

І ще більше принесе незрозумілу самотність,

Сміх в самоті, скорботний сміх.

Відданих людей ідеал змушує зазнавати нещастя,

Нещасного ідеал заставить знайти вихід з глухого кута.

Звичайні люди стають великими, бо мають ідеали,

Той хто має ідеал це і є людина

«з великої літери».

В цілому світі рано чи пізно хтось відмовиться від ідеалу,

Проте ідеал ніколи нікого не кине.

Грішнику дає нове життя, бо ідеал - це казкова цілюща трава.

Позови блудного сина, бо ідеал - це любляча мати.
На брудний ідеал, не треба обурюватися,
Бо це демон, що випробовує вашу непохильність;
Як вкрадуть твій ідеал, не плач,
А скоріш поверни його і будь уважним в майбутньому!
Герой, загубивши свій ідеал перетворюється на просту людину,
Яка огидно вихваляється заслугами року;
Посередник, втративши свій ідеал, проводить все своє життя,
Безглуздо проклинаючи все навколо себе.
Ідеал цвіте, персики та сливи приносять солодкі плоди;
Ідеал дає в'яз, даруючи деревам густу тінь.
Будь ласка, сідай на коня та невпинно скачи вперед,
Бо якраз весна на шляху і сонце таке ясне.

Переклад: Ржана Аліна, Дьомкіна Єва

Ідеал

Ідеал- це камінь, що вибиває іскру для вогня

Ідеал- це вимкнути лампу і розпалити вогонь

Ідеал- це лампа, яка освітлює дорогу вночі

Ідеал- це дорога яка веде до світанку.

Під час голоду та холоду, бути ситим та одягненим - це
ідеал

У час ситості і тепла, культура - це ідеал

У роки хаосу, стабільність - це ідеал

У часи стабільності, процвітання - це ідеал

Ідеали ніби перлини, які прикрашають один одного
стародавність і сучасність, минуле і майбутнє, як
нескінченне світло.

Чудовий перловий ланцюг, ціла скринька історій
за минулим - сучасність, за сучасністю - майбутнє, за
предками - нащадки

Ідеал - це компас, який правильно дає напрямок корабля

Ідеал - це корабель, що несе в морську далечінь,

Іноді ідеал - це дуга морського горизонту

Переставши бачити надію, катується заповзятливе серце,
що прагне йти вперед

Ідеал змусить тебе дивитися на життя з посмішкою
Ідеал змусить тебе вперто давати відсіч долі
Ідеал змусить забути про ранню сивину
Ідеал змусить тебе, як раніше, бути наївним.
Ідеал - це будильник, який розбиває твою золоту мрію
Ідеал - це мило, що змиває твій егоїзм
Ідеал - це те, що ти отримуєш
ідеал - це також жертва
Якщо ідеал приносить вам честь
Це просто побічний ефект
і ще більше принесе тобі незрозумілу самотність,
Сміх у самоті, смутний сміх
Ідеали роблять відданих їм людей нещасними
але нещасним ідеали дозволяють вижити
Звичайні люди стають великими, бо мають ідеали
Людина з ідеалом - це «столична людина».
У світі завжди будуть люди, які відмовляються від своїх
ідеалів
але ідеали нікуди не зникнуть.
Щоб дати нове життя грішникам, ідеалом є трава
цілюща.
це заклик повернутися до блудного сина,
ідеал – це материнська любов.

Ідеалам не важко забруднитися, не треба ненавидіти
це випробування дияволом твоєї наполегливості
якщо вкрадуть твій ідеал, не плач,
Швидше повертайся відшукувати, та будь обережним
надалі!

Герої втративши ідеал перетворюються на посередників
Або недоречно хваляться досягненнями року
Посередники, витративши ідеал, проводять життя нудно,
смішно проклинаючи своє оточення.

Квітухий ідеал -це персики та сливи, які дають солодкі
плоди

Ідеал дає можливість деревам дарувати нам густу тінь
То ж сідай, будь ласка, на коня ідеалу та їдь вперед,
тебе буде чекати весна, з яскраво-теплим сонцем на небі

Відомості про авторів

**Корінська Ольга
Олегівна**

магістр китайської
філології;

викладач кафедри теорії та
практики перекладу ДЗ
«Луганський національний
університет імені Тараса
Шевченка»;

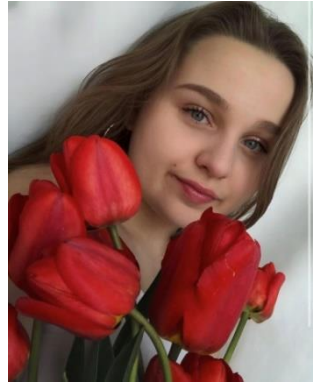
вчитель китайської мови Наукового ліцею №3 Полтавської
міської ради

**Мірзоян Маргарита
Тумасівна**

студенка факультету іноземних
мов ДЗ «Луганський
національний університет імені
Тараса Шевченка»; вчитель
китайської мови Наукового ліцею
№3 Полтавської міської ради

Януш
Даяна Андріївна
учениця 10-Н класу
Наукового ліцею №3 Полтавської
міської ради

Калтишев Кирило
Олександрович
студент факультету іноземних мов
ДЗ «Луганський національний
університет імені Тараса
Шевченка»

Ржана
Аліна Володимирівна
учениця 10-Н класу
Наукового ліцею №3
Полтавської міської ради

Жуйкова

Олена Максимівна

студентка факультету іноземних
мов ДЗ «Луганський
національний університет імені
Тараса Шевченка»

Денисова

Діана Євгенівна

учениця 10-Н класу
Наукового ліцею №3 Полтавської
міської ради

Колотій

Олександра Андріївна

учениця 10-Н класу
Наукового ліцею №3
Полтавської міської ради

Казак

Дмитро Миколайович

учень 10-К класу

Наукового ліцею №3 Полтавської
міської ради

Гузиченко Олена

Сергіївна

студентка факультету

іноземних мов

ДЗ «Луганський національний
університет імені Тараса

Шевченка»

Холоденко

Вікторія Володимирівна

учениця 10-К класу

Наукового ліцею №3 Полтавської
міської ради

Дьомкіна
Єва Валеріївна
учениця 10-К класу
Наукового ліцею №3
Полтавської міської ради

Список використаних джерел:

1. Алимова М. В. Особенности и основные критерии перевода художественного текста / М. В. Алимова // Вестник РУДН серия Русский и иностранные языки и методика их преподавания. – Москва, 2012. – № 2. – С. 47 – 52.
2. Базік І. І. Переклад китайськомовних казок англійською та українською мовами / Базік І. І., Корольова Т. М. // Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. – 2018. – № 27. – С. 20 – 29.
3. Гарбовский Н. К. Теория перевода: Учебник. / Н. К. Гарбовский. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
4. Гаччиладзе Г. Художественный перевод и литературные взаимосвязи. / Гаччиладзе Г. – 2-е изд. – М.: Наука, 1982. – 260 с.
5. Комиссаров В. Н. Теория перевода: Лингвистические аспекты. / В. Н. Комиссаров – М.: Высшая школа, 1990. – 253 с.
6. Науменко О. В. Особенности и трудности перевода поэзии / О. В. Науменко // I Международная научно-практическая Интернет-конференция «Диалог культур – диалог о мире и во имя мира». – Режим

доступа:

http://www.confcontact.com/2012_10_24/5_naumenko.htm.

7. Нелюбин Л. Л. Толковый переводоведческий словарь. / Л. Л. Нелюбин. – М., 2003. – 320 с.
8. Никонова Н. Е. Подстрочник поэтического текста: история, типология, и роль в межкультурной коммуникации / Н. Е. Никонова. – 2008. – С. 179 – 189.
9. Софронов М. В. Китайский язык и китайская письменность. / М. В. Софронов. – М.: АСТ; Восток-Запад, 2007. – 640 с.
10. Тугулова О. Д. Творчество «возвратившихся»: от «культурной революции» к новой поэзии (на материале произведений Шао Яньсяна, Лю Шахэ, Цзэн Чжо) / О. Д. Тугулова // Вестник Бурятского университета. – 2010. – № 8. – С. 116 – 120.
11. Шекера Я. В. До питання перекладу китайських народних пісень у контексті їх порівняння з українськими / Я. В. Шекера. – 2007. – С. 1 – 6.
12. Шекера Я. В. До проблеми перекладу китайської поезії доби Сун (X – XIII ст.) у жанрі ци українською мовою / Я. В. Шекера // Сходознавство. – 2008. – № 41 – 42. – С. 182 – 192.

13. 万桂红。中国经典民间故事解析。江西人民出版社出版，2014 (Ван Гуйхун. Анализ китайской классической культуры. Цзянси, 2014).
14. 林语堂。论翻译。翻译通讯 北京，1933 (Линь Юйтан. О переводе. Пекин, 1933).
15. 老子。道德经 (Лао Цзы «Дао Дэ Цзин»).

«Художні та фольклорні твори Китаю в царині українських перекладів»: збірник учнівсько-студентських перекладів

Рецензенти:

Перова С.В. – доцент, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та практики перекладу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Дмитренко В.І. – доктор філологічних наук, професор кафедри української та світової літератур Криворізького державного педагогічного університету.

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету іноземних мов Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 11 від 22 червня 2021 року)*

*Рекомендовано до друку вченою радою Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 10 від 25 червня 2021 року)*

Коректор – О.О. Корінська; О.О.Козуб
Комп'ютерне макетування – О.О. Корінська
Дизайн обкладинки – О.О.Козуб

Відповідальні за випуск:

Н.В. Федічева, канд.пед.наук, доцент, завідувач кафедри схіних мов;
О.О. Корінська, викладач кафедри теорії та практики перекладу.

Збірник
учнівсько-студентських перекладів
Старобільськ–Полтава
2021

